

417

✓ 746. 733

1927

AZ ÉRMELLÉKI REF. EGYHÁZMEGYE

1927. ÁPRILIS HÓ 20-ÁN BIHAR-
DIÓSZEGEN ÉS OKT. HÓ 19-ÉN
SZÉKELYHIDON TARTOTT

RENDES KÖZGYŰLÉSEINEK JEGYZŐKÖNYVE

AZ EGYHÁZMEGYE
HIVATALOS KIADVÁNYA.

Nyomatott Béres Károly könyvnyomdájában, Oradea—Nagyvárad

AZ ÉRMELLÉKI REF. EGYHÁZMEGYE

1927. ÁPRILIS HÓ 20-ÁN BIHAR-
DIÓSZEGEN ÉS OKT. HÓ 19-ÉN
SZÉKELYHIDON TARTOTT

RENDES KÖZGYŰLÉSEINEK JEGYZŐKÖNYVE

AZ EGYHÁZMEGYE
HIVATALOS KIADVÁNYA.

Nyomatott Béres Károly könyvnyomdájában, Oradea—Nagyvárad

AZ ÉRMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE
1927. évi április hó 20-án Bihardió-
szegen tartott rendes közgyűlésének
JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen vannak :

a) elnökök: Végh József esperes és dr Várady
Miklós gondnok;

b) tanácsbírák:

lelkészi: világi:

Takács Zsigmond	Pappszász Lajos
Jakab József	Farkas Gábor
Kiss Sándor	Fráter István
Lengyel Pál	Kozma Lajos
Szabó Zoltán	

c) tisztviselők :

Kalmár István lelkészi főjegyző
Csokonai József lelkészi aljegyző
dr Gulácsy Sándor világi főjegyző
Farkas Loránd világi aljegyző
dr Gellért Sándor ügyész

d) egyházak képviselőiben :

Albis: Kalas István I.
Apátkeresztur: Csuka Ferenc I.
Asszonyására: Bakos József I., Póka Sándor g.
Bályok: Kalmár István I.

5. Berettyószéplak: Thamássy Géza l.
 Bihardiószeg: Fias Kálmán l., Szücs József főg.
 Biharfélegyháza: Egei István l.
 Biharvajda: Kovács Gábor l.
 Csokaly: Simon Imre l.
10. Érábrány: Debreczeni László l.
 Éradony: Laczák Dezső l.
 Érbogyoszló: Jakab József l.
 Érkeserü: Orosz Lajos l.
 Érköbölkut: Varga Béla l.
15. Érmihályfalva: Végh József l.
 Érolaszi: Dayka István l., Nagy Ferenc g.
 Érsemjén: Szatmári Károly l.
 Értarcsa: Molnár József l.
 Gálospetri: Takács Zsigmond l.
20. Hegyközszenlimre: Nagy Dániel g.
 Hegyközszentmiklós: Sillye Gábor l., Varga Mihály t.
 Kiskereki: Lengyel Pál l.
 Kóly: Pósta István l.
 Magyarakéc: Kulcsár Dezső l.
25. Margitta: Balogh Ferenc l., Kulcsár Sándor főg.
 Kántor Péter pr.
 Micske: Rátz Lajos l.
 Monospetri: Maklár Sándor előkönyörgő kántortan.
 Ottomány: Cs. Nagy Dániel l., Somogyi Sándor g.
 Piskolt: Szabó Lajos l., Kántor Lajos g.
30. Poklostelek: Kiss Sándor l., Kovács Lajos g.
 Szalacs: Hegedüs Albert l.
 Székelyhid: Szabó Zoltán l.
 Szentjobb: Csokonay József l., Veres Károly g.
 Tóti: Kovács Lajos l.
35. Vedresábrány: Füzessy Géza l.
- e) tanítóképviselek:**
- Csóka József, Erdélyi Gábor, Kocsis József.

1. szám. Az ünnepélyes gyűlés közénekkel s a diószegi dalárda énekével kezdődött, azután Esperesünk magasan szárnyaló imádságát Szabó Zoltán tanácsbíróján. XXI. 15., 16., 17. alapján kitünően megszerkesztett és előadott alkalmi beszéde követte. Közben dr Lengyel Vilmosné gyönyörködtette művészi énekével a gyülekezetet, mely a diószegieket szép és nagy templomát szorongásig megtöltötte. Majd ismét a dalárda énekelt és közének rekesztette be az ünnepélyes gyűlés istentiszteleti részét.

2. a) szám. A jelenlevők számba vétele (56) s szabályszerű megalakulás után Esperes megköszöni a diószegi egyház szíves vendéglátását és a közgyűlésen megjelentek impozáns fogadtatását. Gondnok pedig tartalmas beszédében szólva, a már régen kilátásba helyezett, de még mindig késő, talán már oda is veszett államsegélyről, amelyhez különben egyházunknak a legkétségbevonhatatlanabb joga volna, — egyedüli menedéket a magunk erejében lát, mint aminek megfeszítésével biztosíthatjuk fenmaradásunkat, boldogulásunkat s ennek reményében

a gyűlést megnyitja.

2. b) szám. Gondnok szomorú kötelességet teljesítve a közgyűlés részvétét tolmácsolja hitvese elhunytával mélyen sujtott Esperesünk előtt s indítványt tesz a megboldogult emlékének jegyzőkönyvi megörökítése iránt.

Egyh.-megyei közgyűlés szeretett Esperese

VÉGH JÓZSEF nejének

született SZIKSZAY ERZSÉBET úrnőnek

mint a fenkölt gondolkozás, nemes jó-
szívűség és az igaz papnékat diszitő eré-
nyek gazdag mintaképének áldott emlé-
két kegyelettel megőrzi s megörökíti.

3. szám. Esperes betérjeszti időszakai jelentését az előbbi közgyűlés óla (1926 október 27.) elmúlt félesztendő alatt végzett elnöki intézkedéseiről:

Nagytiszteletű és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

Utolsó közgyűlésünket 1926 okt. 27-én tartottuk meg. Közgyűlésünk határozata értelmében a mai napra a bihardiószezi egyház szives meghívása folytán hívtuk össze ezt s jelentünk meg itt. A közgyűlés, mint számonkérő szék, várja, joggal követelheti jelentésemet az elmúlt félesztendő alatt végzett elnöki intézkedéseimről. Jelentésemet alábbiakban teszem meg.

A mult gyűlésről elmaradt lelkész atyánkfiai mindannyian elfogható okokkal igazolták elmaradásukat, így rendbirságot alkalmazni senkivel szemben nem kellett.

Közgyűlési határozat alapján felterjesztettem, a kerületi közgyűlés elé vittem egyházmegyénk 39—926. [stóla ügyben], 42—926. [konfirmációra vonatkozó], 43—926 [egyházfegyelemre vonatkozó] határozatait.

Agrársérelmek ügyében beérkezett panaszokat a vett püspöki rendelet alapján, igazoló jelentéseimmal együtt mind felterjesztettem.

Egyházkerület egyh. tanácsbirói állásra ker. határozattal elrendelt szavazást megköröztem, a szavazatokat összegyűjtve felterjesztettem. Hasonlóképen jártam el a szatmári felsőleányiskola részéről küldendő tanárképviselőre adandó szavazatokkal is.

Az állami iskolák építési, fenntartási költségei fedezésére hiveinkre jogtalanul kivetett járulékok, terhek, szolgálmányok kimutatását részletesen, de összegezve is táblás kimutatásban foglaltam, felterjesztettem.

Fias Kálmán körü számvető urat vizsgálóbiztosi minőségben Hegyközszenimrére küldtem, hogy az egyház s volt tanítója, Váradü Ferenc között levő fizetés ügyet vizsgálja meg s lehetőség szerint békés uton rendezze el. Az ügyet szerencsés kézzel oldotta meg.

Mátyássy István volt tanító s a tóti-i egyház között hasonlóan vitás kérdés megoldására s elintézésére Kálmár István főjegyző urat küldöttem ki s kértem fel. Neki

is sikerült birói beavatkozás nélkül, békés kiegyezéssel rendezni az ügyet.

Koós Elek micskei tanító ellen panasz érkezvén hivatalomhoz, az általa előre beadott lemondási nyilatkozat alapján az állás betöltésére felhívtam a gyülekezetet. Időközben többek aláírásával kérvényt adtak be, hogy nevezettnek a beígért javulás reményében engedjem meg a további működést legalább az év végéig. Panaszlott, de sokkal inkább az iskola érdekében eleget tettem a kérelemnek. Gyengeségem, engedékenységem megbosszulta magát, újabb skandalumok, botrányos viselkedése után, pár hét múlva, szó nélkül, ugyszólván végigzsarolva a gyülekezet hiszékeny tagjait, ismeretlen helyre távozott.

A micskei ref. egyháznak megengedtem ideiglenesen, hogy épületeinek renoválására 15.000 lei kölcsönt felvehessen, melyet a folyó év folyamán kifizet.

Kolozsvári Berta tóti tanítónő, Maklári Sándor monospetri-i tanító, Berényi Sándor tóti tanító, Gerda Ilona szentimrei, Mátyássy István micskei tanítók választását ideiglenesen megerősítettem. A felvett jegyzőkönyvek közgyűlés elé vannak terjesztve.

Egei István félegyházai lelkész s Asók István tanító között felmerült s kiélesedett ellentéteket személyes intervenciómmal intézem elnöki hatáskörömben.

Nov. 21-én a bihardiószezi templomban felszentelése alkalmával főtiszteletű Püspök ur társaságában megjelentem s közreműködtem.

Folyó év március 13-án dr Várady Miklós gondnok ur társaságában Kólyra mentünk, ott prédikáltam, urvacsorát osztottam s azután a gyülekezet iránti legjobb indulattól áthatva, igyekeztünk a hivek s Posta István lelkész közötti ellentéteket kiegyenlíteni. Minden jóigyekezetünk megtört a hivek s talán inkább ezek irányítóinak bizalmatlanságán, melyet nemcsak Posta István urral szemben, de velünk az elnökséggel szemben is nemcsak szóban, de később még írásban is tanusítottak.

A köbölkúti iskolaszék Bulbuk Ilona tanítónő iskolájában nem találván kielégítőnek az eredményt, jelentette hivatalomnak. A kezdő tanítónőt, első lévén ellene a panasz,

atyai jóindulattal figyelmeztetem kötelességeinek pontos teljesítésére.

Mint fájdalmas veszteséget jelentem be, hogy Ablonczy József lelkésztársunk, a piskolli gyülekezet volt veterán pásztorja 1927 dec. 21-én csendesesen elaludt. Temetésén, dec. 23-án személyesen is közreműködtem. Az idő rövidsége miatt nem volt módomban körlevélben hívni meg lelkésztestvéreinket a temetésre. Egyike a legjobbaknak, a legnemesebbeknek, a leghivatottabbaknak költözött el. Emlékének jegyzőkönyvi megörökítését kérem, indítvá nyozom.

Egy végzetes, meggondolatlan, talán önkivületi pillanat oltja ki a jobbra hivatott Kovács Sándor, volt monospetri i előkönyörgő tanító életét. Szalacson, a lelkészi lak tornácán lőtte főbe magát. Hitvesét nemrég temetve el, talán árva gyermekei panaszos sirása, a létért való nehéz küzdelem, vagy egy téves világnézet, egy elhibázott élet súlyos következményei üzték a halálba? Kérjük Istent: legyen olyan siri nyugalma, amilyen hányt-vetett volt egész élete.

Vérző szivvel a Golgotha tövises utjait járom magam is. Ténykedésem esetleges fogyatkozásainak mentsége legyen az a sötét kereszt, melyet most vállamon viselek, melynek sulya alatt, érzem, le kell roskadnom, ha a jó Istennek keze fel nem emel.

A tegnapi napon tárgyalt bírósági ügyet előkészítettem mai közgyűlésünk tárgysorozatát összeállítottam. Az adminisztráció terén igyekeztem a dolgaimat a legjobb tudásom szerint, a leggyorsabban intézni el; ha nem sikerült, annak csak emberi gyarlóságom s gyengeségem lehet az oka, de nem a jóigyekezet hiánya.

Jelentésem tudomásulvételét kérem.

alázatos szolgája:

Végh József,

esperes.

Közgyűlés a felolvasott jelentést tudomásul veszi s az elnökileg tett intézkedéseket jóváhagyja.

Ablonczay József volt piskolli lelkész emlékét jegyzőkönyvében megörökíti.

4. szám. A vallás- és művészetügyi miniszter 49,838—1926. sz. rendeletét, melyben az egyházak családjainak s lelkeinek számáról kívánt be kimutatást, 1407—1927. sz. rendeletével aként értelmezi, hogy ezzel csak alkalmazkodni kíván a minisztertanácsnak 59,550—1921. sz. határozatához, mely szerint a kisebbségi egyházak csak abban az esetben élveznek államsegélyt, ha az egyházközségben legalább 1000 lélek van, ugyszintén ahoz, hogy a lelkész fizetésének $\frac{1}{3}$ részét fedezik. Az olyan megüresedett lelkészi állásokon pedig — szól továbbá fenti min. tanácsi határozat — ahol a gyülekezet lélekszáma 300-nál kevesebb, csak a miniszter előzetes hozzájárulásával lehet lelkészt beállítani. Ha miniszter nem látná indokoltnak az ilyen lelkészi állás betöltését, ezt az egyházközséget más egyházközséghez kell csatolni. Ha a lelkészi állást mégis betöltik, az állampénztárából ilyen lelkész fizetékigszítést nem nyerhet, épen ezért a miniszter a 300 lélekkel bíró egyházközségek lelkészi állásának betöltését olyan lelkészek betöltésével követeli, akik 300 lélekszámú gyülekezetnél kisebb egyházban működnek. E rendeletet főt. Püspök ur miheztartás végett közli, ugy de egyben megjegyzi, hogy a miniszter urnak tudomására hozta, hogy e rendeletet ily módon egyházi törvényünk és gyülekezeteink autonom joga miatt betartani nem lehet.

Közgyülésünk helyesléssel fogadja főt. Püspök urnak e rendelettel szemben tanusított magatartását, a maga részéről is óvást emel e miniszteri rendelet ellen, mely kisebb egyházaink életének rendjét s érdekeit alapján támadja meg s veszélyezteteli és hasonló állásfoglalásra hívja fel a társ egyházmegyéket, illetőleg kéri fel az egyházkerületi közgyűlést.

5. szám. Az egyházkerületi közgyűlés 133—1926. sz. határozata alapján intézett püspöki felterjesztésre a vallás- és művészetügyi miniszter 5633—1927. sz. a. értesít, hogy a belügyminiszternél interveniált az iráni, hogy a törvényes egyházi gyűlések előzetes engedély és az állami szervek ellenőrzése nélkül megtarthatók legyenek, kivéve azokat az egyházközségeket, melyek az ostromállapot alatt álló zónába esnek, hol a közigazgatási szerveket értesíteni kell.

Tudomásul vétetik.

6. szám. Az egyházkerület múlt évi számadásának lezárása alkalmával megállapított, hogy az egyházak legnagyobb része úgy a kulturadóval, mint a közigazgatási járulékkal hátrányban van s emiatt középiskoláink fenntartása veszélyben forog, másfelől kerületünk adminisztrációja fennakadást szenved. E lehetetlen helyzet megszüntetésére főt. Püspök ur (1251—1927. sz. leiratában) a lelkészi kongruák visszatartására gondol, hogy ezzel hatékonyan serkentse a lelkészeket a járulékok kifizetésének szorgalmazására.

Közgyűlés a legkomolyabban felhívja az egyházakat a járulékok, különösen a hátralékok azonnali kifizetésére: a lelkészeknek pedig szigorúan kötelességükké teszi, hogy e tekintetben mindent elkövessenek, de a lelkészek állami fizetésekiegészítésének e célra visszatartását nem tartja megengedhetőnek.

7. szám. Egyházkerületi közgyűlés 105—1926. sz. határozatában az egyh. k. v. aljegyző választásánál egyházmegyénkből szavazatot nem küldött: Asszonyvására, Margitta és hibásan szavazott: Bihardiószeg, Érolaszi egyházakkal szemben eljárásra hiv fel.

Közgyűlésünk a szavazásban mulasztást elkövetett egyházak lelkészeit egyenkint 100

Lei birsággal sújja az e. m. lelkészi gyámintézet javára.

8. szám. Egyházkerületi közgyűlés 113—1926. sz. határozata e) pontja a. utasítja a lelkészeket, hogy a hétköznapi istentiszteleteket mindenütt haladéktalanul beállítsák, a híveket szorgalmasan látogassák s pásztori építőmunkájukat önfeláldozó szeretettel végezzék. Ezen teendőkre a canonica visitatio kiterjesztendő jelentés-tétel kötelezettsége mellett.

Lelkészek megfelelő eljárásra utasíttatnak.

9. szám. Egyházkerületi közgyűlés 113—1926. sz. határozata f) pontjával a reformáció vasárnapját megelőző vasárnapon sajtó-vasárnap tartását rendeli el, amelyen begyűlő perselypénz egy vallásos néplap alapjára a kerületi pénztárba szolgáltatandó be.

Tudomásul szolgál.

10. szám. Egyházmegyei közgyűlésünk lelkészképzőintézet felállítása tárgyában 31—1926. sz. fellerjesztésére egyh. ker. közgyűlés 121—1926. sz. határozatával felkéri elnökséget a szükséges államsegély kérelmezésére.

Tudomásul vételik.

11. szám. Egyházkerületi közgyűlés 123—1926. sz. a. 23 hittanhallgatót és 15 tanítójelöltet fejenként 1700 Lei segélyben részesített a segélyezésre fordítható adományok teljes felhasználásával. E segélyezésekről továbbra intézményesen kíván gondolni s e célból egy tanulmányi segélyalapot létesít, melyhez az egyházak lélekszám szerinti 1 Leus összegekkel járulnak.

Közgyűlésünk utasítja az egyházakat, hogy a megfelelő összegeket költségvetésükbe iktassák be és azokat az esperesi hivatal útján minden év október 31-ig az e. ker. pénztárba utalják.

12. szám. Az erdélyi egyházkerület theologiai fakultása kérelemmel fordult kerületünkhöz, hogy építési költségéhez szükséges összeg összehozásában legyenek segítségére hiveink, minek folytán ker. közgyűlés, tekintettel azokra a testvéri szolgálatokra, melyeket a kolozsvári theologia hittanhallgató ifjaink nevelése körül teljesít, 124—1926. sz. a. elrendeli, hogy a február havi utolsó vasárnap perselypénze e célra az esperesi hivatal útján a kerületi pénztárba beszolgáltatandó.

Miheztartás végett az egyházak utasíttatnak.

13. szám. A kulturtaxa elengedéséért beadott kérelmek elintézéséül, mivel a kérvények között több a legridegebb ellentállást sejteli a befizetési kötelezettséggel szemben, ker. közgyűlés 126—1926. sz. a. kimondja, hogy további álláspontját fenntartva, a kulturtaxákat nem engedi el.

Tájékoztatás végett körlevélben közlendő.

14. szám. Közgyűlésünk 396—1926. sz. stóla-dijak emelése ügyében hozott határozatára ker. közgyűlés 128—1926. sz. a. felhívja az egyházmegyéket a stóla-emelésre vonatkozó konkrét javaslat betérjesztésére.

Közgyűlés javaslata a stóla-dijakat nem ötletszerűen, hanem az u. n. békebeli összegeknek megfelelően buza-valoráris alapon kívánja megállapítani. Egy q. buza volt 20 kor., ma 800 lei, tehát 1 kor. 40 leinek felel meg, mihez képest az 1923 április 11-én tartott egyházkerületi közgyűlés szám nélkül kiadott határozatában foglalt megállapítást a lelkészi és énekvezéri szolgálatok minimális díjazására vonatkozólag a következőleg javasolja felemelni (a zárjelben levő számok a régi koronaértékű díjakat tüntetik fel).

Lelkészi szolgálatok díja:

Keresztelésnél (1 K.)	40,	magánháznál	100 Lei.
Esketésnél (2 K.)	80,	magánháznál	180 „
Imás temetésnél templomban (2 K.)	80	„	„
„ „ háznál (4 K.)	160	„	„
Beszédes „ templomban (4 K.)	160	„	„
„ „ háznál (8 K.)	320	„	„

Kikísérésért a temetőbe s a sírnál tartandó rövid bucsuszóért külön 100 Lei. Anyakönyvi kiadványok, valamint családi értesítőkért adatként 40 Lei (a 129—1927. ker. határozat értelmében).

Kántori szolgálatok díja:

Énekszós temetésért (1)	60 L.	(50 % emelve)	
Imás temetésért háznál (2 K.)	80	Lei.	
„ „ templomban (2 K.)	80	„	
Beszédes „ háznál (2 K.)	80	„	
„ „ templomban (4 K.)	160	„	

(a több szolgálat figyelembevételével).

15. szám. Egyházkerületi közgyűlés 129—1926. sz. határozatában elrendeli, hogy a lelkészek a magyar nyelven kiállított anyakönyvi kivonatokat párhuzamosan román nyelven is írják ki, hogy ezáltal hűveinket a fordítás költségeitől kimélgék meg, továbbá a lelkészi hivatal részére kettősnyelvű (román—magyar) bélyegző szerzendő be s abban a helység neve csak román hivatalos elnevezéssel szerepeltetendő. A kettős nyelven kiállított kivonatok pecsédija 40 Lei.

Mihez tartás végett lelkészek körlevélben értesíttetnek.

16. szám. Egyházkerületi közgyűlés 130—1926. sz. határozatában megállapítja az egyházmegyék kerületi közgyűlésre küldendő képviselőinek számát, mely szerint egyházmegyénk f. évtől kezdve az eddigi 1 lelkészi

és 1 világi helyett 2 lelkészi és 2 világi képviselőt küld a kerületre.

Közgyűlésünk e megállapítás értelmében kerületi rendes képviselőkké választja Kalmár Istvánt lelkészi és dr. Gulácsy Sándort világi részről; pótképviselővé Jakab Józsefet lelkészi részről, kik az 1923. évben 5 évre megválasztott Szabó Zoltán és Bónis Elemér tanácsbírákkal együtt a megbízatás lejártáig, vagyis a folyó év végéig képviselik egyházmegyénket a kerületen.

17. szám. Egyházkerületi közgyűlés 136—1926. sz. határozatával a statisztikai adatok összegyűjtését az esperesi hivatalok hatáskörébe utalja s kimondja, hogy a téves adatok helyesbítését a hibát elkövető egyházak terhére az egyh. ker. a helyszínen fogja összeállíttatni

Megkörözendő.

18. szám. Iorga Miklós orsz. gyűlési képviselő. Valeni de Munteben levő szabad iskolájában a román nyelv tanulmányozás céljából hajlandó egész évre 2 helyet tanítónők részére rendelkezésre bocsátani és okt. júniusig egy-egy hónapra 4—4 tanítónőnek is helyet adni. Kerületi közgyűlés köszönettel fogadva a jószándéku ajánlatot, felhívja 137—1927. sz. a. az espereseket, hogy egyházmegyéjük területéről hozzanak javaslatba arra érdemes tanítónőket, kik közül Püspök ur jelöli ki a kiküldötteket, akiknek helyettesítéséről és utiköltségéről az illető egyházak gondoskodjanak.

Tudomásul.

19. szám. Egyházkerületi közgyűlés 138—1926. sz. a. elrendeli, hogy a díjlevelek terménybeli járandóságai természetben szolgáltatassanak ki vagy a mai érték-

nek megfelelően váltassanak meg rövid időhöz, legfeljebb 3 évhez kötöten.

Ehez alkalmazkodás végett az egyházzakkal s belhivatalnokkal közöltetik.

20. szám. Az iskola tanítás óraközi szüneteiben való román lársalgás elrendelése ügyében újabban kiadott miniszteri rendelet szerint a korábbi imperatív rendelkezés végrehajtása az intézetek körülményeitől tétetik függővé.

Tudomásul vétetik.

21. szám. Egyh. ker. közgyűlés 149—1926. sz. a. kötelezőleg elrendelte az új kétnyelvű elemi iskolai nyomtatványok használatát.

Tudomásul vétetik.

22. szám. Egyházkerületi közgyűlés 154—1926. sz. határozatában az erdélyi egyházkerülettel egyetértőleg a viszonzóság elve alapján szabályozza a két kerületbe átjövő és menő lelkészi nyugdíjigény-jogosultságát.

Tudomásul vétetik.

23. szám. Az egyházkerületi közgyűlés 156—1826. számú határozásával elfogadja és megerősíti az egyházkerületi Nyugdíj és Gyámintézet alapszabályait.

Tudomásul szolgál.

24. szám. Lelkészsértekezlet előterjeszti, hogy az egyházmegyei lelkészi gyámintézet alaptökéjének emelésére a f. évi tagsági díjak beszámításával a lelkészekre fejenként 3000 lei járulékot vetett ki a f. évre.

Tudomásul.

fel-
ak-
ben
ki-
aliv
től

25. a) szám. Egyházmegyei tanító egyesület elő-
terjeszti 1927. január 29-én tartott válaszmányi ülésé-
nek jegyzőkönyvét, amely a kilátásba helyezett állam-
segélyben részesedés kérdésével foglalkozik s akár
ezzel kapcsolatban, akár ettől függetlenül kéri az állami
tanítókéval egyenlő vagy legalább is annak 75 %-át ki-
tevéő fizetés megállapítását.

Esperes urnak a tárgyban tett s a tanító-
ságot megnyugtató kijelentését közgyűlés tudomá-
súsul veszi.

a.
lai

25. b) szám. Egyházmegyei tanítóegyesület kéri,
hogy jövőben az egyházmegyei s kerületi tanítóképvi-
selők választásánál találjon meghallgatásra a tanítóóság
véleménye is, illetőleg a választások a tanítóegyesület
jelölése alapján ejtessenek meg.

Közgyűlés a kérelmet indokoltnak talál-
ván teljesíti s kimondja, hogy a tanítóképvi-
seli választásoknál a tanítóegyesület ajánlata
figyelembe veendő.

sz.
leg
be

26. szám. Tárgyaltatott a számvevőszék jelentése.

A jelentést közgyűléseink tudomásúsul veszi.
Nyomatékosan hívja fel a késedelmes presbi-
teriumokat, hogy minden és március 1. nap-
jáig legkésőbb beküldendők az előző évi száma-
adások és a f. évi költségvetés a köri száma-
vevőkhöz. A hkszentimrei és monospelrii pres-
biteriumokat az 1926. évi számadások s eze-
ket és a b. széplaki presbiteriumot a f. évi
költségvetés sürgős betérjesztésére birság ter-
hével kötelezi.

26.
gy-
az
re-
té-
re.

27. szám. Tárgyaltatott az egyházm. belmissziói
bizottság jelentése az 1926 dec. 14—15-én Nagyváradon
tartott vasárnapi iskolai és belmissziói értekezlet megállá-
pításairól, mellyel kapcsolatban a következőleg határoz :

1. Egyházmegyei közgyűlésünk kimondja, hogy az őszi egyházmegyei gyűléssel kapcsolatban vasárnapi iskolai kurzust rendez Székelyhidon, amelyen való részvételre szeretettel hívja fel az egyházakat, a belmissziói bizottságot pedig megbizsa annak rendezésével.

2. Felhívja közgyűlésünk a gyülekezeteket a vasárnapi iskolai munka minél intenzivebb felkarolására s szives figyelmükbe ajánlja e célból a belmissziói bizottság felajánlott személyes látogatásának igénybevételét akár egyszerű látogatás alakjában, akár „missziói nap” rendezése keretében.

28. szám. Kezelő választmány beterjeszti az egyházmegyei lelkészi gyámintézet 1926. évi számadásának s f. évi költségelőirányzatának megvizsgálása alkalmával Gálospetriben f. évi március hó 30-án felvett jegyzőkönyvét, mely szerint bevétel 265.797·29 lei, kiadás 218,702 lei, maradvány 47.095·29 lei. Vagyon állaga 355.834·43 lei. Költségvetési bevétel 477.044·43 lei, kiadás 12350 lei, zárlat 464.694·43 lei.

Tudomásul szolgál.

29. szám. Az egyházmegyei házipénztár számadási adatai 1926. évről: bevétel 62.797·25 lei, kiadás 57.945 lei, maradvány 4852·25 lei. Összes vagyon: 52.474·25 lei. 1927. évi költségelőirányzat: bevétel 46.852·25 lei, kiadás 43.040 lei, felesleg 3812·25 lei.

Tudomásul szolgál.

30. szám. Kolozsvári Berta Tótiban 1926. évi október hó 10-én

31. szám. Maklár Sándor előkönyörgő kántorlanító Monospetriben 1926. évi november hó 15-én

32. szám. Mátyásy István Micskére 1926. évi november hó 21-én

33. szám. Berényi Sándor Tóliba 1926. évi december hó 5-én

34. szám. Gerda Ilona Hegyközszentimrére 1927. évi február hó 6-án szabályszerűen kántortanítókká, illetve tanítókká választottak.

Közgyűlés a választásokat tudomásul veszi, megválasztottakat tanítói állásukban megerősíti s bekebelezi, egyben a bemutatott díjleveleket jóváhagyja.

35. szám. Esperes felhívja az esküt nem tett tanítókat, hogy e tekintetben a törvényben előírt kötelezettségüknek (VI. tc. 29. §.) a közgyűlés színe előtt tegyenek eleget.

Esküt tettek: Kolozsvári Berta lóti-i, Gerda Ilona hegyközszentimrei és Mucsi Imre gálospetri-i tanítók.

36. szám. Az időszaki tanács tagjaiul egy évre, vagyis a következő tavaszi közgyűlésig — E. T. V. tc. 13. §-a alapján — megválasztatnak:

Szabó Zoltán s Lengyel Pál lelkészi és Pappszász Lajos s Farkas Gábor világi tanácsbírák, póttagok a többi tanácsbírák.

37. szám. Fias Kálmán bdiószegi lelkész egyházmegyei belmissziói biz. tagságáról saját egyházában nagy elfoglaltságára tekintettel lemond.

Egyházmegyei közgyűlésünk kivételesen tudomásul veszi a lemondását a kérvényben felhozott indokok alapján, azonban kihangsúlyozta azt, hogy a közgyűlés által egyes tisztségekre történt megválasztás elsősorban

elkötelezés közteendőknek elvégzésére s arról lemondásnak csak nagyon indokolt esetben van helye; ilyen esetnek azonban az elfoglaltságot nem lehet tekinteni.

38., 39. szám. A hkszentmiklósi presbiterium Balázs József és neje Lantos Karolinának 2 és $\frac{1}{2}$ m. búzából orgonafentartási alapra, Nyiri János és neje Mézáros Juliánnának 6 m. búzából templom és parochia karban tartására tett alapítványukról az alapító leveleket megerősítésre felterjeszti.

Közgyűlésünk örömmel erősíti meg az alapító leveleket, melyek a fenálló szabályrendeleteknek megfelelnek. A megerősített alapító levelek egy példányát az alapítóknak, egy példányt a hkszentmiklósi egyháznak rendel kiadni, egy példányt a levéltárban helyez el s egy példányt felküld a királyhágómelléki egyházkerület levéltárába.

40. szám. Olvastatott a nagyváradai presbiterium 1926. november 28-án hozott 102. sz. határozata.

Közgyűlésünk a nagyváradai presbiterium közölt határozatával szemben fenttartja az elmúlt év őszén tartott közgyűlésének 59. számú határozatát, mert közgyűlésünk az igazgató tanácsnak felhívására hozta fenti számú határozatát s ezzel a kérdést az igazgatótanácssal szemben elintézettnek tartja. Helyben hagyja az esperes és gondnok magatartását, hogy a fentartó bizottság ülésére nem járnak.

41. szám. Az érköbölkúti presbiterium 1925. október 31-én 4. sz. a. hozott határozatának megerősítését kéri.

Közgyűlésünk örömmel járul hozzá az érköbölkúti presbiterium azon határozatához, hogy Erdei József tanító személyéhez kötöttem

felemeli a tanilói fizetést 45 köből liszta buzára és 4 öl tűzifára, úgy hogy az államsegély folyósítása esetén a díjlevélben kötelezett fizetés visszaáll.

42. szám. A szentmiklósi egyháztanács 1927. február 5-én III. sz. a. hozott határozatának jóváhagyását.

Közgyűlésünk jóváhagyja a hkszentmiklósi egyháztanács azon határozatát, mely szerint magtár állományából a templom megjavítására 100 Hk. rozsot elad.

43. szám. A berettyószéplaki egyház presbiteriuma 1926 okt. 17. tartott gyűlésének 62. számú határozatából kifolyólag kéri, hogy egyházában az egyházközs. közgyűlés a régi törvényben megírt összes jogainak fenntartása mellett tovább is megtartható legyen.

Egyházm. közgyűlésünk a b.-széplaki egyháztanácsnak az egyh. közs. közgyűlés tarthatása iránti kérelmét, mint időszerűtlent elutasítja, annyival is inkább, mert eme kérelmét a presbiterium semmi indokkal nem támogatja.

44. szám. A gálospetri-i egyháztanács lelkésze és kántortanítója részére az 1927. évi február 12-én tartott gyűlésében új, az eddiginél jóval nagyobb jövedelmet biztosító díjleveleket szerkesztett s ezeknek 3—3 példányát jóváhagyás iránti felterjesztés végett bemutatja.

E. m. közgy. a gálospetri-i egyháztanács által a lelkész és tanító részére megállapított új díjleveleket jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti, a gálospetri-i egyház kinyilvánított áldozatkészességét megdicséri.

45. szám. A vajdai egyháztanács 1927 ápril 3-án tartott gyűlésében elhatározta, hogy az 1927. évre

templom renoválására 50,000 lei rendkívüli adót vet ki, mely határozata jóváhagyását kéri.

Közgyűlésünk a vajdai egyház kérelmét teljesíti s engedélyt ad arra, hogy magát az 1927. évre temploma renoválására 50.000 lei rendkívüli adóval megterhelje. Felhívja azonban az egyháztanácsot, hogy az idevonatkozó névszerinti szavazással hozott határozatát 15 nap alatt Esperes urhoz terjessze be.

47. szám. Az asszonyvásárai egyház presb. 1927 márc. 30-én tartott gyűlésében elhatározta, hogy az 1927. évre mintegy 34,500 lei költségvetési szükséglet hiányát aképen óhajtja fedezni, hogy a szántó és szőlőföld után holdankint 20 lei, a házak után pedig külön 20 lei rendkívüli egyh. adót fog kivetni. Kéri e határozat jóváhagyását.

Közgyűlésünk az asszonyvásárai egyházt. kérelmét teljesíti s engedélyt ad arra, hogy magát az 1927. évre az említett adókulcs szerint 34,500 lei rendkívüli adóval megterhelje; elkötelezi azonban az egyháztanácsot arra, hogy az idevonatkozó névszerinti szavazással hozott határozatát 15 nap alatt esperesi hivatalhoz terjessze be.

46. szám. A poklosieleki egyházt. 1927 ápr. 4-én tartott 5. sz. határozata értelmében azzal a kéréssel fordul a közgyűléshez, hogy egyh. fent. alapjából mintegy 35,000 leinyi összeget, amelyet az egyházi földből házhelyekül kifarcellázott földek ára, temploma s tornya megjavítására fordíthasson.

Egyházm. közgyűlésünk a poklosieleki egyházt. kérelmét teljesíti, engedélyt ad arra, hogy a poklosieleki egyháztanács mintegy 35.000 lei egyházfennnt. tőkepénzét visszafizetés kötelezettsége mellett templom tornya javi-

lásába felhasználhassa, egyben elkötelezi a poklosteleki egyháztanácsot, hogy az idevonatkozó s névszerint szavazott határozatát 15 nap alatt Esperes urhoz terjessze be.

48. szám. Az érmihályfalvai egyház jóváhagyás végett beterjeszti a presbiterium által 1927 január 23-án megállapított adókulcsát, mely szerint családi adó ingatlanvagyoncoknak 100, vagyontalan és vegyes házasoknál (ha a nő más vallásu) 50, vagyonadó, állami adó 50%, összadók 25% (tekintet nélkül az állami adó emelkedésére).

Közgyűlés az érmihályfalvai egyház beterjesztett adókulcsát megerősíti s ennek folytán megengedi, hogy az egyház f. évi költségvetésében mulatkozó 200.000 lei fedezellen szükségletét az új adókulcs alkalmazásánál kivetett egyházi adóval fedezze.

49. szám. Tolnay István és V. Kovács Sándor bihardiószegei presbiterek felebbezése az egyháztanács 1927. évi február 20-án hozott VI. sz. határozata ellen. U. i. nevezetteknek azon teltőkben, hogy egy ottani tanítónő érdekében megjelent hirlapi cikkben foglaltak hatása alatt többed magukkal — köztük egy zsidó vallásu egyénnel, aki történetesen a szószóló szerepét töltötte be — megjelentek a lelkészi hivatalban, hogy a lelkész figyelmét felhivják az ujságcikkre s a tanítónő részére támogatást kérjenek az egyháztól — a presbiterium illetéktelen beavatkozást és az egyház méltóságán ejtett sérelmet látott és kimondta, hogy nevezettek vagy bocsánatot kérnek az egyháztanácsától vagy lemondanak presbiteri tisztségökről. Felebbezők e határozat megsemmisítését kérik, mivel a presbiterium felettük, mint presbiterek felett nemcsak hogy illetéktelenül biráskodott, hanem megfelelő ok nélkül is ítélke-

zett, mert őket fellépésökben a legnemesebb szándék vezette s korrekt viselkedésökkel nem is akarták, nem is sértették meg egyházukat.

Egyházmegyei közgyűlés azon okból, mivel a presbiterek ugyis, mint egyháztagek által elkövetett fegyelmi vétségek felett elsőfokon nem a presbiterium, hanem az egyházmegyei bíróság ítélhet (V. tc. 15. §. b), a presbiterium fentemlített határozatát hatályon kívül helyezi s utasítja a presbiteriumot, hogy amennyiben Tolnay István és v. Kovács Sándor presbiterek kifogásolt eljárásában vétséget lát, a törvény rendes útján indítson ellenük fegyelmi eljárást, bárha kívánatosabb a személyeskedés terére álcsapó ellentéteket az egyház kebelében elsimítani és a békesség útját követni.

50. szám. Laczák Dezső éradonyi lelkész elvi döntést kér abban a kérdésben, hogy a községi közköltőt ki köteles fizetni akkor, amikor az érvényes lelkészi díjlevélben az áll, hogy a lelkész használatában levő földek adóját az egyház fizeti.

Bár az eddig fennálló törvény (1886. XXII. tc. 138. §.) szerint a lelkészi javadalmak után (akár a lelkész, akár az egyház fizette az állami adót) községi adó nem volt kivethető és csak az újabban életbeléptetett községi taxa törvény nem ismer semmi tekintetben mentességet, tehát itt az u. n. közköltő kérdésével tulajdonképen oly új adóteherről van szó, mit eddig az egyház sem fizetett, közgyűlés mégis arra az álláspontra helyezkedik, hogy a díjlevél ezen kitételével: „a lelkészi földek adóját az egyház fizeti“, az egyház azt akarta kifejezni, hogy magára vállalja a lelkészi földekkel kapcsolatos mindennemű közteher viselését s ennek folytán kimondja, hogy az éradonyi egyház köteles a lelkészi földek után kirótt községi taxákat is viselni.

51. szám. Az éradonyi egyház jóváhagyás végett beterjeszti a presbiteriumnak 1927 évi március hó 2-ik napján névszerinti szavazással egyhangulag hozott 5. sz. határozatát, melyben Szabó Lajos kántortanítójával oly egyezsége lépett, hogy az egyház 10 holdnyi agrár-földjének nevezett tanító használatába átengedése által adja meg az állami fizetéssel egyenlőnek vett tanítói fizetést, amellyel Szabó Lajos magát kielégítettnek ismeri el. Az államsegély elnyerése esetén a föld használata visszaszáll az egyházra.

Az egyesség jóváhagyatik.

52. szám. Az éradonyi egyház jóváhagyás végett beterjeszti új egyházi adózási rend elfogadásáról szóló 1926. évi október 24-én hozott presbiteri határozatát. Családi adó 20, illetve özvegyeknek s vegyesházasoknak 10 lei, az ebből nyert összegben felüli szükséglet a vagyon arányában vetendő ki és pedig „egységek” szerint. Egy egységet képez minden 400 öles vagy ennél kisebb telkes ház s minden további 400 öles telek, továbbá minden református kézen levő katasztrális hold föld. Hivatalnokok, iparosok, kereskedők, ha vagyontalanok, legalább is annyit fizetnek, mint egy 3 holdas kényszerbérletű. A hivatali földek szintén egység szerint adóztatnak. A tőkepénzből s nyugdíjból élők adóját a presbiterium limitálja meg. A külbirtokosok családi adót nem, ellenben vagyon-adót épen annyit fizetnek, mintha ott laktának. Az így előállott egységek arányában vetendő ki a családi adón felüli szükségleti összeg.

Közgyűlés az éradonyi egyház új adózási rendjét, melyet a presbiterium 1926 október 24-én tartott ülésében alkotott, jóváhagyja s megerősíti, azzal a figyelmeztetéssel, hogy a külbirtokosok adójának megállapítása az egyházi adóról szóló III. tc. 10. §. alapján történhetik.

53. szám. Közgyűlés ezen 52 számból álló jegyzőkönyvének hitelesítésére kiküldi

Balogh Ferenc margittai lelkészt és Kozma Lajos v. tanácsbirót.

Az 1—25, 27—36, 49—53. számokat Kalmár István I. főjegyző,

a 26, 37—42. számokat dr Gulácsy Sándor v. főjegyző,

a 43—48. számokat Csokonay József I. aljegyző jegyztették.

Hitelesítők :

Végh József,
esperes.

Balogh Ferenc
Kozma Lajos

Kalmár István,
főjegyző.

yző-
zma
okat
Sán-
zsef

AZ ÉRMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE
1927. évi október hó 19-én Székely-
hidon tartott rendes közgyűlésének
JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen vannak:

a) elnökök: Végh József esperes és gondnok
helyett Pappszász Lajos tanácsbíró.

b) tanácsbírák:

lelkészi: világi:
Takács Zsigmond Bónis Elemér
Kiss Sándor Kozma Lajos
Lengyel Pál
Szabó Zoltán

c) tisztviselők:

Kalmár István lelkészi főjegyző
Csokonai József lelkészi aljegyző
dr Gulácsy Sándor világi főjegyző
dr Gellért Sándor ügyész

d) egyházak képviselőiben:

Albis: Kalas István I.
Apátkeresztur: Csuka Ferenc I.
Asszonyvására: Bakos József I., Soós Zsigmond g.
Bályok: Kalmár István I.

5. Berettyószéplak: Thamássy Géza l.
 Bihardiószeg: Fias Kálmán l.
 Biharfélegyháza: Egei István l.
 Biharvajda:
 Csokaly:
10. Érábrány: Debreczeni László l.
 Éradony: Laczák Dezső l., Tót Lajos g.
 Érbogyoszló:
 Érkeserü: Orosz Lajos l.
 Érköbölkut:
15. Érmihályfalva: Végh József l.
 Érolaszi: Dayka István l., Nagy Ferenc g.
 Érsemjén: Szalmári Károly l.
 Értarcsa: Molnár József l.
 Gálospetri: Takács Zsigmond l.
20. Hegyközszenlimre: Ludmán Lajos l., Nagy Dániel g.
 Hegyközszenmiklós: Sillye Gábor l., Varga Mihály t.
 Kiskereki: Lengyel Pál l.
 Kóly: Dr Kotzó Jenő főg.
 Magyaréc: Kulcsár Dezső l.
25. Margitta: Balogh Ferenc l., Kántor Péter t.
 Micske:
 Monospetri: Maklár Sándor t.
 Ottomány:
 Piskolt: Szabó Lajos l.
30. Poklostelek: Kiss Sándor l.
 Szalács: Hegedüs Albert l.
 Székelyhid: Szabó Zoltán l., Szabó Béla főg.
 Szentjobb: Csokonay József l.
 Tóli: Kovács Lajos l.
35. Vedresábrány:

e) tanítóképviselek:

Csóka Lajos, Szilágyi Árpád, Kocsis József.

54. szám. Az örökszép XC. zsellár elzengése s Esperesünk segedelemért esdő könyörgése után főjegyző számba veszi a gyűlésen jelenlevőket, minek folytán

megállapítatik, hogy 43 alkotó tag jelent meg. Távolmaradásukat igazolták: Fráter István, Farkas Gábor, Farkas Lóránd, Simon Imre, Jakab József, Varga Béla, Cs. Nagy Dániel, Füzessy Géza, Erdélyi Gábor, Kovács Gábor és Rácz Lajos, vagyis a távollevő lelkészek és világi functionáriusok valamennyien. Esperes a gyűlést megnyitja s a társelnöki széket Papszász Lajos tanácsbíró foglalja el.

Esperes kegyeletes szavakkal elparentálja

dr VÁRADY MIKLÓS

egyházmegyei gondnokot

aki élete javakorában a nyár folyamán váratlanul elhunyt. Méltatja sok oldalú munkásságban töltött életét, felsorolva érdemeit, melyeket önzellen és odaadó tevékenységével vivott ki és amelyek tiszta, ragyogó fénnel világítják meg ideális nagy lelkét. Indítványt tesz a megboldogult emlékének jegyzőkönyvi megörökítése iránt, bárha ő még életében el nem muló emléket állított fel szeretete által, melyet ráárasztott teljes szivéből környezetére. Egyházunknak lelkes tagja s igaz munkása volt, ki ép oly hűséggel szolgált az alsó fokon, mint a milyen odaadással töltötte be legmagasabb méltóságát. Bölcs volt tanácsaiban, kegyelmes ítéleteiben és jó ember mindenkire. Nem volt még világiaink közül hozzá hasonló, ki oly megértő szeretettel viseltetett volna a lelkészek s azok ügyei iránt. Minden eszközt és alkalmat megragadott, hogy barátainak, fajtestvéreinek s népének javát munkálja és a céljában semmi tehertől, áldozattól, még a szenvedéstől sem riadt vissza. Családjában ért sok nagy veszteségei, sőt a maga súlyos betegsége sem tartóztatják fel önfeláldozó tevékenységében: elmegy a börtönig, el egészen a martyrhalálig. Felette emez igék tesznek igaz tanubizonyoságot: „Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért“. (Ján. XV. 13.)

56. szám. Esperes betérjeszti jelentését az egyházmegye 1926. évi valláserköcsi állapotáról:

Nagytiszteletű és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

Egyházmegyénkben van 54 anyaegyház, abból társ-egyház 2, van egy leány s egy fiókegyház.

Vasárnap délelőtt és délután minden egyházban tartatik istentisztelet.

Hétköznapokon délelőtt minden nap kivétel nélkül 7 helyen, 27 helyen csak bizonyos napokon.

Bibliamagyarázat rendszeren adventi s böjti heteken tartatik.

Gyermek s ifjúsági istentisztelet 5 helyen volt tartva a tanítók felügyelete alatt.

Urvacsora kiszolgáltató: Karácsonykor 3121, Böjtkor 2892, Husvétkor 6009, Pünkösdkor 5715, Ujkenyérkor 3420, Ujborkor 3219 személynek, vagyis összesen 24,380 léleknek, [ami a lelkek 60 % a].

Az elmúlt évben szektáriánusok lettek 44 en. [Diószeg 19, Semjén 12, Tarcsa 4, Szalacs 7] Ezek mind már régebben lettek baptisták, de a törvényes bejelentést csak most tették meg. Felekezetenküli lett Gálospetriben 2.

Polgári házasság kötött 335, megáldatott 324. Egyes házasság volt 72. Ezeknél megegyezés történt javunkra 23, kárunkra 9 esetben.

A vallásos szertartást mellőzték keresztelésnek 1, esketésnél 11 esetben.

Az anyakönyvek az állami anyakönyvekkel mindenütt összehasonlítottak.

Adományok voltak az elmúlt évben 696,399 Lei 45 b

**Az 1926. évben
egyházaink javára tett kegyes adományok kimutatása**

Sorszám	Az egyházközség és kegyes adakozók nevei	Kisebb együttes adományok összege	Nagyobb (1000 Leien felüli) adományok névszerint	Összesen
1	<i>Albis</i>	1720	—	1720
2	<i>Apátkeresztur</i>	—	—	—
3	<i>Asszonyvására</i> :	1036	—	1030
4	<i>Bályok</i> : . . . . . I. közbirtokosság 2 uj harangra II. község népnevelési célra . . .	—	200000 5000	205000
5	<i>Berettyószéplak</i> : . . . . . I. Elekes Sándorné egy urasz- tali terítő . . . . . II. id. Szabó Sándor harangalapra	6400	15000 1000	22400
6	<i>Bihardiószeg</i> : . . . . . I. Sarka István és neje templom- javításra	4158	5000	9158
7	<i>Biharfélegyháza</i> :	2770	—	2770
8	<i>Biharvajda</i> : . . . . . I. Erdei Lajosné orgona-alapra II. Papp Sándor áll. tanítólól elő- adás jöved. . . . . III. Község templomépítésre (ke- rités) . . . . . IV. Község templomépítésre (fe- déljavítás)	1500	11000 3359 1200	47059
9	<i>Csokaly</i> :	1000	30000	1000
10	<i>Érábrány</i> :	1873	—	1873
11	<i>Éradony</i> : . . . . . I. Szilassy Ottó . . . . . II. Wágner Ágoston . . . . . III. Adonyi műkedvelők	4825	4000 1000 3870	13695
12	<i>Érbogyoszló</i> :	1000	—	1000
13	<i>Érkeserű</i> : . . . . . I. harangra . . . . . II. Szakács András és fia orgo- nára . . . . . III. Nyéki Ferenc . . . . . IV. Kiss Imre kurátor	784 25	43560 60000 13000 3900	121244 25
14	<i>Érköbölkút</i> :	1750	—	1750
15	<i>Érmihályfalva</i> : . . . . . I. Lovass Dániel templomkert rendezésre . . . . . II. Egyesült Takarékosk közszükség- letekre . . . . . III. Benedek Zoltán . . . . . IV. Ref. dalárda iskolai kútalapra	3600	20000 6000 3000 4000	36600
16	<i>Érolaszi</i> :	872	—	872
17	<i>Érsemjén</i> :	1500	16000	17300
18	<i>Értarcsa</i> :	—	—	—
19	<i>Gálospetri</i> :	4500	—	4500
		Átvitel . / 39,088 25	449889	389971 25

Sorszám	Az egyházközség és kegyes adakozók nevei	Kisebb, együttes adomá- nyok összege		Nagyobb (1000 Leien felül) adományok névszerint		Összesen	
	Áthozat	39088	25	449889	—	389971	25
	<i>Hegyközszentimre</i> :	—	—	—	—	—	—
	<i>Hegyközszentmiklós</i> :	—	—	—	—	—	—
	I. id. Nyiri Jánosnéól	—	—	5000	—	5000	—
	<i>Kiskereki</i> :	640	—	—	—	640	—
	<i>Köly</i> :	—	—	—	—	—	—
	<i>Magyarkécz</i> :	22315	95	—	—	—	—
	I. Szoboszlai Sámuel és neje szó- szék bársony-behúzat	—	—	2000	—	24315	95
	<i>Margitta</i> :	71349	—	—	—	—	—
	I. Bordás Gyula és neje	—	—	1000	—	—	—
	II. Község	—	—	35000	—	—	—
	III. Fremda Béla	—	—	4000	—	—	—
	IV. Dr Gellért Sándor	—	—	3000	—	—	—
	V. Duna család	—	—	3000	—	—	—
	VI. ifj. Ungváry József	—	—	2000	—	—	—
	VII. Kiss Endre	—	—	2000	—	—	—
	VIII. Molnár János (Királyi)	—	—	2000	—	—	—
	IX. Halász Sándor	—	—	1800	—	—	—
	X. Szabó Sándor	—	—	1500	—	—	—
	XI. id. Kulcsár Sándor	—	—	1500	—	—	—
	XII. Egyesült Takaré	—	—	1500	—	—	—
	XIII. Szennyessy Károly	—	—	1500	—	—	—
	XIV. Baróti Károly és neje	—	—	1500	—	—	—
	XV. Gázmár József és neje	—	—	1250	—	—	—
	XVI. Balogh Ferenc és neje	—	—	1200	—	—	—
	XVII. K. Nagy Sándor	—	—	1200	—	—	—
	XVIII. Kozma Lajos és fia	—	—	1100	—	—	—
	XIX. Bordás Gyula és neje	—	—	1000	—	—	—
	XX. Takács Géza	—	—	1000	—	—	—
	XXI. Szüls Ferenc és neje	—	—	1000	—	—	—
	XXII. Horváth Mihály és neje	—	—	1000	—	—	—
	XXIII. Koók család	—	—	1000	—	—	—
	XXIV. id. Szennyessy József	—	—	1000	—	—	—
	XXV. Nagy Dezső	—	—	1000	—	—	—
	XXVI. A. Kiss Károly	—	—	1000	—	—	—
	XXVII. Tunyoghi Lajos	—	—	1000	—	146399	—
	<i>Micske</i> :	4132	—	—	—	4132	—
	<i>Ottomány</i> :	2418	—	—	—	—	—
	I. o. Mészáros Sándorné orgona- alpra	—	—	1000	—	3418	—
	<i>Piskolt</i> :	710	—	—	—	710	—
	<i>Poklostelek</i> :	8850	—	—	—	8850	—
	<i>Szalacs</i> :	7378	25	—	—	7378	25
	<i>Székelyhid</i> :	3969	—	—	—	—	—
	I. Szabó Béla orgonaalpra	—	—	1000	—	4969	—
	<i>Szentjobb</i> :	1470	—	—	—	1470	—
	<i>Tóti</i> :	—	—	—	—	—	—
	<i>Vedresábrány</i> :	—	—	—	—	—	—
	<i>Monospetri</i> :	140	—	—	—	140	—
	Összesen , ...	162460	45	523939	—	696399	45

Szegények segélyezésére fordított 18,606 Lei 60 bani.
Vallásszérelmi eset egy fordult elő Keserűben, de az orvosoltatott.

Vallásos felolvasás tartatott 12 helyen.

Ref. leányegyesület van Érmihályfalván 60 taggal.

Érábrányban van Keresztyén Szövetség 4 belső taggal.

Énekkar van 15 helyen.

Lelkészek és tanítók használatában van 2075 hold föld.

Az egyházaknak van alapítvány-vagyonuk 1,288,080 Lei 19 bani.

Adósságok összege 447,436 Lei.

Az 1626. évi zárszámadás szerint:

Bevétel volt 4,329,436 Lei 58 bani.

Kiadás volt 4,183,485 Lei 11 bani

Maradvány 145,951 Lei 47 bani.

Költségvetés szerint követelés van 514,723 Lei 55 b.

A múlt évben jelentékenyebb építkezésre kiadatott 1,425,993 Lei.

Tűzkár ellen minden egyház biztosítva van összesen 9,059,750 Leig.

Évi biztosítási díj 20,629 Lei.

Lelkek száma: fi 18,653, nő 20,489, összesen 39,142 lélek.

Született fi, törvényes 501, törvénytelen 43, összesen 544; nő, törvényes 538, törvénytelen 34, összesen 572. Szülöttek száma összesen 1116.

Meghalt fi 307, nő 408, összesen 715.

Házasság kötöttett előttünk 256 tiszta és 68 vegyes pár, összesen 324.

Konfirmált fi 248, nő 267, összesen 515.

Áttért fi 6, nő 6, összesen 12.

Kitért fi 20, nő 22, összesen 42.

Az egyházmegyében van 60 tanító. A tanítási eredmény 21 iskolában kitűnő volt, 39 helyen megfelelő.

Az iskolákban minden helyen a kerület által approbált tankönyvek használtattak.

Az iskola felszerelése több helyen hiányos, de most vannak pótlás alatt.

A konfirmációra 9 helyen a lelkész, a többi helyeken annak felügyelete alatt a tanítók konfirmáltatták a gyer-

mekeket, kik legtöbb helyen áldozócsütörtökön lettek konfirmálva. Legtöbb helyen azonban az új iskolatörvény hatása alatt, részben pedig a kerületnek idevonatkozó rendelete szerint, az idej konfirmálás elmaradt, nem lévén a konfirmálási korhatárt elérő jelentkezők.

Revizori látogatás minden iskolásban volt, pár kivételével mindenütt meg volt elégedve. Ott, ahol revizor kifogást emelt, az is inkább az iskolai felszerelésekre, az iskola karbantartására s a tanítónak a román nyelvben való járatlanságára vonatkozott.

Szaporodási alap:

Született	fi 544,	nő 572,	összesen 1116.
Áttért	fi 6,	nő 6,	összesen 12.
Összesen	fi 550,	nő 578,	összesen 1128.

Fogyási alap:

Meghalt	fi 307,	nő 408,	összesen 715.
Kitért	fi 20,	nő 22,	összesen 42.
Összesen	fi 327,	nő 430,	összesen 757.

Szaporodás tehát:

fi 550,	nő 578,
— 327, összesen 223.	— 430, összesen 148.
tehát összesen 371 lélek	

Érmihályfalva, 1927 szept. 3.

Végh József,

esperes.

a) Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és
 b) a tanításban kitünő eredményű tanítókat (névszerint felsorolva) dicséretben részesíti: Kemecsey György, Szombatiné Ujvárosy Róza (Albis), Csóka Lajos, Thamó Anna (Asszonyvására), Ebergényi Irén (Széplak), Kiss Lajos, Szántó Béla, Császár Gyula, Lévy Géza, Végh Irma (Diószeg), Vári Margit, Asók István (Félegyháza), Kassay Ida, Pálfi Gizella (Érmihályfalva), Bacza Illés (Értarcsa), Kósa Károly (Ottomány), Sziky Irma (Piskolt), Keszy Ilona, Lengyel Eszter (Szalacs), Szilágyi Árpád, Soós Dezső (Székelyhid).

57. szám. Esperes időszaki jelentése:

Nagytszeteletü és Tekintetes egyházmegyei közgyűlés!

Posta István kólyi lelkészt állásától elbocsátottam: a kólyi lelkészi állás szolgálatainak ellátásával előbb Simon Imre csokalyi, majd később Szabó Zoltán székelyhidi lelkész urat kértem meg. A lelkészi állás jövedelmének, általában az állás mihamarabbi betöltésének érdekében Kólyra személyesen kimentem. Ott a presbyteriumban látszólag mind a két kérdést sikerült megoldanunk, de pár nap múlva az egyháztanács mindkét irányu határozata ellen beérkezett Kólyról a szokásos felebbezés. Ezen ügy, mint közgyűlési tárgy, fel is van véve a tárgysorozatba.

Kerületi aljegyzői állásra szavazatot nem küldő Asszonyvásárt, Margittát, hibásan szavazó Diószeget s Olaszit egyházmegyei határozatunk értelmében, a kerulettől vett utasítás szerint 100—100 Lei rendbirságnak a lelkészi gyámintézet javára leendő befizetésére elköteleztem. Rendelkezésemnek nem tudom, eleget tettek-e?

Vajdának 50,000 lei-es rendkívüli adókivetést engedélyeztem.

Poklosteleknek 35,000 lei-es ideiglenes kölcsön felvételéhez megadtam az ideiglenes engedélyt.

Érkeserü tanítói lakot épít s arra 100 %-os rendkívüli adójának kivetését ideiglenesen engedélyeztem.

Éradony 25,000 lei ideiglenes épületjavítási kölcsönének felvételéhez megadtam az engedélyt.

Tóti i tanítót Inspectoratus felhívása folytán első ízben meginttettem.

Május 21-én a Szatmáron tartott presbyteri konferencián egyházmegyém képviselőjében megjelentem.

A Vajdán tartott templomszentelésre, — magam más helyen lévén elfoglalva, — Szabó Zoltán tanácsbíró urat kértem fel magam helyett.

Piskolton a templomszentelésen jelen voltam, közreműködtem, az ott megjelenő Főtiszteletü Püspök urat üdvözöltem s őt onnan Mihályfalvára elkísértem, hol hivatalomban generális vizitációt tartott. Jól esik jelentenem, hogy teljes megelégedését érdemeltem ki, aminek kifejezést is adott.

Boldog emlékezetű gondnokunk, dr Várady Miklós temetésén egyházmegyém csaknem minden papjának részvétele mellett megjelentem, imádkoztam, ravatalára az egyházmegye nevében koszorút helyeztem, az egyházmegye részvétét a gyászoló család előtt kifejeztem.

Gróf Dégenfeld József urnak, a tiszántuli ref. egyházkerület érdemes főgondnokának elhunytá alkalmából, igaz részvétét s a nagy veszteség felett érzett fájalmát egyházmegyémnek sürgönyileg közöltem a fejét vesztett egyházkerülettel.

Csokonai József szentjohbi lelkésztársunk állásáról lemondván, a hivek egyhangú kívánsága alapján az állás meghívás útján való betöltésének megkísérlésére Kiss Sándor s Bónis Elemér tanácsbíró urakat kértem meg s küldtem ki. Választó egyház egyhangulag, meghívás útján Szabó Lajos nagyváradi segédlelkész urat választja meg. A választás ellen senki nem felebbezáván, az jogerőre emelkedett s így az illető lelkész meghívására már meg is adtam concessat.

Bulbuk Ilona köbölkúti tanítónő lemondást tudomásul vettem.

Asók István diószegi, Bagics Lajos félegyházai, Pálffi Irén mihályfalvai tanítók választását ideiglenesen megerősítettem.

Kötelelességszerűen bejelentem a közgyűlésnek, hogy aug. 3-án Nagy János s társai széplaki egyháztagnak a széplaki lelkész és presbyterium ellen megindított fegyelmi ügyében rendkívüli bírósági ülést tartottunk, mikor is bíróság az összes panaszokat elutasította, lelkészt s presbyteriumot felmentette. Panaszosok a kerületi bírósághoz fellebbezték.

Kerületi tisztségekre, zsinati képviselői állásokra szavazatokat elrendeltem, összegyűjtöttem. Felsőbb hatósági, miniszteri rendeletekkel bekívánt jelentéseket, kimutatásokat illetékes helyeikre juttattam. Általában igyekeztem mindeneket legjobb tudásom szerint teljesíteni. Ha valamiben tévedtem, valami nem sikerült, nem a hanyagság, nem a rosszakarat, de emberi gyarlóságomban kereshető oka.

Jelentésem tudomásul vételét s az elnökileg végzett ügyek helybenhagyását, megerősítését kérve, maradok a nagytiszteletű és tekintetes egyházmegyei közgyűlésnek.
Ermihályfalván, 1927 október 10.

alázatos szolgálja:

Végh József,
esperes.

a) Közgyűlés a felolvasott esperesi jelentést tudomásul veszi, az abban foglalt intézkedéseit jóváhagyja s kapcsolatban

b) utasítja lelkész-gyámintézeti pénztárost, hogy a gyámintézet javára rendelt birságpénzeket tartsa nyilván, szedje be és ennek megtörténtét — ellenőrzés végett — Esperes urnak jelentse visszamenőleg is,

c) gróf Dégenfeld József urnak, a tiszántuli egyházkerület érdemben gazdag főgondnokának emlékét jegyzőkönyvében megörökíti.

58. szám. A széplaki egyház kéri 15—1926. sz. presbiteriumi határozat megerősítésével a kölcsönvett 40,000 Lei kölcsön utólagos jóváhagyását s a 9—1927. sz. határozat jóváhagyásával az 1927—1929. évekre rendkívüli adó kivételének engedélyezését.

Közgyűlésünk — bár a presbiteri gyűlés beterjesztett jkönyvi kivonatából nem tűnik ki sem a felveendő kölcsön összege, sem a kölcsönvétel feltételei — miután az 15,000 Lei híján már visszafizeltetett — utólagosan jóváhagyja mindkét határozatot azzal a megjegyzéssel, hogy a rendkívüli adó a határozatban nincs úgy körülírva, hogy az pontosan felülbírálható legyen. Ezen alkalomból közgyűlésünk az egyházmegyénkbe tartozó egyházakat felhívja, hogy az egyházmegyei megerősítésre váró határozatokat úgy szövegezzék, hogy azok minden további felderítés nélkül elbírálhatók legyenek.

59. szám. Az egyházkerületi közgyűlés 5 b) —1927. sz. határozatában a kerületi tanárképviselők választásánál hibásan szavazó Bihardiószeg és Szalacs egyházakkal szemben a szabályoknak megfelelő eljárásra hiv fel.

Közgyűlés a szavazásban elkövetett mulasztásért a bihardiószezi egyház lelkészét 200 lei (ismételt eset miatt), a szalacsit pedig 100 lei rendbirsággal sújtja az egyh. megyei lelkészi gyámintézet javára.

60. szám. A kerületi járulékok kivetéséhez alapul az egyházlátogatás alkalmával megállapított lélekszámot fogadja el az egyházkerületi közgyűlés (23—1927. sz.)

Tudomásul szolgál.

61. szám. Az egyházkerületi közgyűlés 24—1927. sz. határozatával felhívja az egyházmegyét, hogy a ker. járulékok behajtását október hó végéig foganatosítsák; az egyházak december 1-ig ki nem fizetett járulékaik a lelkészek kongruájából levonassék, kivéve azokat a lelkészeket, kik esperesi bizonyítvánnyal igazolják, hogy a mulasztás őket nem terheli és végül a lelkészekre kirótt rendbirság az államsegélyből levonassék.

Egyházmegyei közgyűlésünk illő és köteles tisztelettel meghajlik a felsőbb hatósági rendelkezés előtt és a maga részéről is szigorú köteletségévé teszi az egyházaknak a kirótt egyházkerületi s megyei járulékok idején teljesítendő kifizetését, azonban egyrészt hivatkozva 6—1927. sz. határozatára, amelyben már kifejezést adott azon felfogásának, hogy nem tartja megengedhetőnek a lelkészek államsegélyének visszatartását az egyházak tarlozásaiért, másrészt magáévá téve az egyházmegye lelkészi értekezletének e tárgyú előterjesztését, — ki-

mondja, hogy a lelkészek kongruájából csak a lelkészek beleegyezésével lehet lefogásokat eszközölni és legfeljebb csak akkor, ha az egyházak köztartozásainak ki nem fizetése miatt a lelkészek anyagi felelőssége kimondható.

62. szám. Az egyházkerületi közgyűlés 25. sz. határozatával megalakítja a konventi birságot helyettesítő legfelső foku egyházi bíróságot

Tudomásul szolgál.

63. szám. Egyházkerületi közgyűlés 34—1927. sz. határozatával az egyházker. lelkészi és világi tanácsbírák számát 2—2-vel emeli, így ezen tisztséget viselők száma 5—5 lesz.

Tudomásul szolgál.

64. szám. Az egyházkerületi közgyűlés 66—1927. sz. határozatával megszervezi a kerületi iratterjesztést, melynek minden lelkészi hivatal elkötelezett fiókja.

Közgyűlésünk tudomásul véve az iratterjesztés központi szervezését, a maga részéről is felhívja az egyházmegye lelkészeit, hogy hűveinknek vallásos iratokkal ellátására és ezáltal lelki építésére úgy anyaszentegyházunk érdekében, mint saját munkájuk megkönnyítése végett minden módot és alkalmat használjanak fel.

65. szám. Az egyházkerületi közgyűlés 68—1927. sz. határozatával felhívja az egyházmegyét, hogy a használatban levő konfirmációi kátékról, illetve kézikönyvekről adjanak kimutatást s tegyék meg bírálati észrevételeiket, figyelemben tartván, hogy a növendékek konfirmálása 14 éves korban történhetik s az előkészítés egész éven át tartson.

Közgyűlésünk hivatkozik e tárgyban hozott 42—1926. sz. határozatára, melyben fenti kerületi határozatot teljesen fedő intézkedést tett. Egyházmegyénk területén használatos konfirmációi kézikönyv az évlizedes próbát kiált és teljesen bevált Szoboszlai Pap—Révész—Szabó-féle káté, amely által felolelt anyag letárgyalása a biblia olvasása és magyarázása mellett egy egész isk. évet betöltő munkát ad. A kerület hivatalos kiadványaként megjelent Szappanos-féle konfirmációi kézikönyv nem pótolja azt a hiányt, amit e hiveink előtt is közkedvelt káté mellőzése okozna.

66. szám. Az egyházkerületi közgyűlés 69—1927. sz. határozatában a missziói segélyek kiosztásával foglalkozik s felhívja az egyházmegyéket, hogy az elsősorban segélyezendő missziói egyházakra nézve terjeszsenek javaslatot az őszi közgyűlés elé és sürgeti a missziói vasárnapok tartását s a begyűlt összeg beküldését.

Közgyűlés megállapítja, hogy egyházmegyénk területén ilyen elsősorban segélyezendő misszió nincsen, viszont a missziói vasárnapok megtartását és az adományoknak a ker. pénztárba leendő beszolgáltatását a maga részéről is szorgalmazza.

67. szám. Egyházmegyei lelkesértekezlet szükségesnek látja, hogy évenként 2-szer az egyházmegyei közgyűlést megelőző nap délutánját a belmisszió ügyének szentelje, amikor előadások, értekezések, konferenciák tartassanak e fontos lelki munka szélesebb meg-alapozására s a korszerű kivánalmakhoz alkalmazására.

Közgyűlés kész örömmel hozzájárul az előterjesztéshez s megbizsa a belmissziói bizottságot az előkészítés és rendezés munkájával.

68. szám. Az egyházmegyei tanulóegyesület nevében és megbízásából Csóka Lajos elnök előterjeszti a tanítószolgálat fizetésrendezés iránti kérelmét.

Közgyűlés a kérelem teljes méltánylásával kötelességévé teszi az egyházaknak, hogy a tanítói fizetéseket vegye tárgyalás alá s tanítók jogos igényeit figyelembevéve rendezze.

69. a) szám. A Csokonay József bagaméri lelkészé történt megválasztása folyán megüresedett szentjobbi lelkészi állásra a folyó évi szeptember hó 4-én felvett választási jegyzőkönyv tanúsága szerint egyhangú meghívással a törvényes formák betartása mellett Szabó Lajos nagyváradai segédlelkész választatott meg.

Közgyűlés a választást tudomásul vevén, Szabó Lajost a szentjobbi lelkész állásában véglegesen megerősíti s az egyházmegye lelkészi karába áldáskivánás mellett beiktatja.

69. b) szám. Esperes az egyházmegye nevében elbucszuk Csokonay József szentjobbi lelkész, egyházmegyei aljegyző atyánkfiától, aki abban a szerencsében részesült, hogy egyházmegyénk odaát szakadt népes egyháza, Bagamér hívta meg lelkészéül. Míg egyrészt örülünk előhaladásán s jobb sorsra jutásán, másrészt sajnálkozunk a veszteség felett, mely a kitünő képzettségű, igaz lelkészlelkész és jóbarát eltávozásával éri egyházmegyénket. Csokonay József megköszönte az egyházmegye bizalmát, mellyel különféle tisztviselések reáruházásával kitüntette s meghatva intett búcsút itt maradt barátainak s kollégáinak, kikhez mindenkor igaz, meleg testvéri érzés fűzte.

Közgyűlés áldás- és szerencsekivánással bocsátja el Csokonay Józsefet az egyházmegye kebeléből.

70. szám. Asók István Bihardiószegen 1927 május 29-én

71. szám. Bagics Lajos Biharfélegyházán 1927 augusztus 2-án

72. szám. Pálfi Irén Érmihályfalván 1927 július 4-én szabályszerűen kántortanítókká, illetve tanítókká választottak.

Közgyűlés a választásokat tudomásul veszi, megválasztottakat állásukban véglegesen megerősíti, bekebelezi; egyúttal a bemutatott díjleveleket jóváhagyja.

73. szám. Az érköbölkuti egyház jelenti, hogy Bulbuk Ilona tanítónő folyó évi szeptember 3-án állásáról lemondott, mit a presbiterium szeptember 13-án tartott ülésében elfogadott.

Közgyűlés Bulbuk Ilona érköbölkuti tanítónő lemondását tudomásul veszi.

74. szám. Holkó János és társa, kólyi egyháztagok felebbezése a kólyi presbiterium által f. év július 31-én hozott s a lelkészi fizetés megállapítására vonatkozó 2. sz. határozat ellen.

Közgyűlésünk a felebbezett határozatot a Et. I. 15. §. e) p. alapján hivatalból is felülvizsgálván megerősíti ugyan, azonban figyelembe véve azt, hogy a pénz értékének állandósulása még mindig nem történt meg s hogy ezért a termények érték-átszámításánál biztos alapot ez idő szerint nem találunk, a hívek vagylagosan szabad választás szerint az eredeti terménydíjvel alapján terményben is teljesíthetik a lelkész járandóságának fizetését. A kólyi presbiteriummal és felebbezőkkel az elnökség útján jelen határozatát közölni rendeli.

75. szám. Egyházkerületünk közigazgatási bíróságának 6—1926. kb. sz. végzése folytán a kólyi presbitériumnak a toronyépítési ügyben hozott 1926 február 2-iki 5. sz. határozata az Et. I. t. c. 15. §. f. és 56. §. k) p.-jai alapján hivatalból felülvizsgálandó.

Mielőtt közgyűlésünk határozná, felhivja a a kólyi egyház presbitériumát, hogy az iratoknál fekvő és megtámadott presbiteri határozat mellé adjon körülményes felvilágosítást, hogy a torony építés céljára 300,000 lei rendkívüli adót hány évre tervezi kiróni, hogy tekintettel az egyházközség tagjainak számára, vagyoni helyzetére nem véli-e a mai viszonyok közt tulságos mérvűnek a hivek megterhelését. Terjessze be az építendő torony tervét és költségvetését.

76. szám. Püspök ur 3151—1927. sz. átiralával föl hívja egyházmegyénket, hogy törvényeink revíziója dolgában a közgyűlésen, illetve tanácsbirói értekezleten tanácskozzék s kialakult felfogását terjessze fel f. év november 15-ig.

Mínt hogy az egyházmegyei közgyűlés tagjainak nagyobb száma miatt előkészítés hiányában, nem alkalmas szerv a revízió részletes tárgyalására s az idő is rövid erre: közgyűlésünk megbizsa az elnökséget és a tanácsbirói kart, hogy magát a szükséges egyházi és világi egyházmegyei alkotó tagok levonásával kiegészítve, tárgyalja le a revízióra váró törvénycikkeket, készítsen erre vonatkozólag írásos és részletes jelentést s terjessze azt a kitűzött határidőben Püspök urunkhoz.

77. szám. A nagyváradi tanítónőképző és leánynevelő-intézet Igazgatótanácsa 148—1927. sz. a. megküldi Egyházkerületünknek 52—1927. sz. határozatát tudomásul vételre.

Közgyűlésünk tudomásul veszi, hogy az intézet ingatlan vagyonát és ingó felszerelését a kerületi közgyűlés a nagyváradai egyház tulajdonába és használatába adja.

78. szám. A diószegi egyház kéri, hogy bdiószegi 1172. sz. betétben A. I. 13. sor. és 266—2. hrsz. gazdaságilag kellően nem hasznosítható 201 □-öl kerületi egyházi szőlőföldjére vonatkozó adás-vételi szerződés jóváhagyassék.

Közgyűlésünk annak megállapítása után, hogy az eladás névszerinti szavazással hozott presbiteri határozat alapján árverésen történt, minthogy az így elért 12,100 lei vételár előnyösnek látszik, jóváhagyja az adás-vételt. Elrendeli azonban, hogy a szerződésbe pótolhassék be, miszerint eladó a tkvi. térmértékért nem szavatol. Az ezek után megfelelően záradékolt szerződést végleges megerősítés végett a kerületi közgyűléshez felterjeszti, megjegyezvén, hogy tkvi. elintézés szempontjából kívánatos, miszerint a vételár kiegyenlítése annak idején a szerződési okiratban ismerlessék el.

Közgyűlésünk az egyháztanács határozatának azt a részét is helyeslően veszi tudomásul, hogy a vételárból szőlőkezelési alapot alkot. Ezen alapnak rendeltetését azonban világosabban kell megjelölni s az alap megalkotásról felterjesztés teendő közgyűlésünkhöz.

79. szám. Az érsemjéni egyház megállapítván, hogy az egyházi épületek javítása és egyéb kiadási tételek emelkedése folytán költségvetésben 109,000 lei hiány mutatkozik, ennek részbeni fedezésére 38,000 lei kölcsönt vesz fel. „Fa“-alapjától s új adókulcs alkalmazhatóságát kéri.

Közgyűlésünk a presbitériumnak a lör-
vényes formák között hozott idevonalkozó
határozatát megerősíti, de kötelezi az egyházat,
hogy a kölcsönadó alapnak méltányos 15—
20 % kamatot térítsen meg.

80. szám. Az érkeserü egyház presbitériuma
összedőléssel fenyegető tanítónői lakása helyett újat
épít s e végből 100 % pótlendő kivetését határozza el
a f. évre; e határozatának megerősítését kéri.

Közgyűlésünk örömmel adja beleegyezését
ugy az építkezéshez, mint a pótlendő kivetéshez
s megdicséri a presbitérium egyház építő buz-
góságát.

81. szám. Az érmihályfalvai protestáns leányegye-
sület alapszabályait megerősítésre felterjeszti.

Közgyűlésünk megerősíti az egyesület
alapszabályait s különösen nagyobb egyházaink
elé követendő példának állítja oda az egyesü-
letet, melynek áldásos működése a vallásos
lelki építés körül szinte beláthatatlan üdvös
következménnyel fog járni különösen atekin-
telben, hogy eklézsiánkban hipermodern kilen-
géseket elnyomva, visszaállítsa az ősök tisztas
erkölcsét és buzgó vallásosságát.

82. szám. A dr Várady Miklós elhunytával meg-
üresedett e. m. gondnoki és a Csokonay József lemondás-
ával megüresedett e. m. lelkészi aljegyzői tisztségek
betöltésére

közgyűlés elrendeli a szavazást folyó évi
december 1. határidővel s azzal, hogy ha a
gondnoki tisztségre valamelyik v. tanácsbíró
választatnak meg, az így megüresedett tanács-
bíró tisztség betöltésére is adassanak be a
szavazatok december 31-ig. A szavazatok fel-
bontására s választás megállapítására esperes

elnöklete a környékbeli lelkészeket s tanács-
bírákat küldi ki.

83. szám. Espercs egyháza nevében Érmihály-
falvára hívja meg a közgyűlést a jövő év tavaszán
tartandó gyűlésre.

Közgyűlés a meghívást köszönettel elfo-
gadja s kimondja, hogy az 1928. évi tavaszi
gyűlését Érmihályfalván tartja meg.

84. szám. Ezen 54—83. sz. a. felvett jegyzőkönyvet

Közgyűlés nyílt ülésében hitelesnek mondja
ki s a gyűlés Esperes zárófohászával és ének-
léssel véget ér.

Az 54—57., 59—73., 82—84. számokat
Kalmár István I. főjegyző,
az 58., 74—81. számokat dr Gulácsy
Sándor v. főjegyző jegyezték.

Tárgymutató.

[A számok a jegyzőkönyvi számokat jelzik.]

Ablonczy József v. piskolti lelkész emléke	---	---	---	---	3
Asszonyvásárai lelkész birsága	---	---	---	---	7
Asszonyvására rendkívüli adója	---	---	---	---	47
Balázs József és neje alapítványa Hegyközszentimrén	---	---	---	---	38
Belmisszió	---	---	---	---	27, 67
Berettyószéplak kérelme egyházközségi közgyűlés iránt	---	---	---	---	43
Berettyószéplak kölcsöne	---	---	---	---	58
Bihardiószegi lelkész birsága	---	---	---	---	7, 59
Bihardiószeg adás-vétel ügye	---	---	---	---	78
Biharvajda rendkívüli adója	---	---	---	---	45
Birságpénzek nyilvántartása	---	---	---	---	57
Bulbuk Ilona érköbölkúti tanítónő lemondása	---	---	---	---	73
Csokonay József szentjobbii lelkész, egyh. m. aljegyző el- távozása	---	---	---	---	69 b)
Dégenfeld József gróf tiszántúli főgondnok emléke	---	---	---	---	57
Egyházi gyűlések ellenőrzés nélkül	---	---	---	---	5
Egyházi törvények revíziója	---	---	---	---	76
Egyházkerületi nyugdíj- és gyámintézet alapszabályai	---	---	---	---	23
Egyházkerületi tanácsbírák létszámának emelése	---	---	---	---	63
Egyházkerületi járulékok kivetésének alapja	---	---	---	---	69
Egyházmegyei házipénztár számadása	---	---	---	---	29
Egyházmegyei lelkészi gyámintézet számadása	---	---	---	---	28
Egyházmegyei közgyűlés megnyitása, bezárása	1, 2-a),	54,	84		
Egyházmegyei közgyűlés legközebb Érmihályfalván	---	---	---	---	83
Éradony egyezsége kántortanítójával	---	---	---	---	51
Éradony uj adókulcsa	---	---	---	---	52
Erdei József érköbölkúti k.-tanító fizetésemelése	---	---	---	---	41
Érkesei rendkívüli adója	---	---	---	---	80
Érmihályfalva leányegyesülete	---	---	---	---	81
Érmihályfalva uj adókulcsa	---	---	---	---	48
Érolaszi-i lelkész birsága	---	---	---	---	7
Érsemjén uj adókulcsa és kölcsöne	---	---	---	---	79
Esperesi jelentések	---	---	---	---	3, 56, 57

Fias Kálmán lemondása missziói bizotts. tagságáról	37
Gálospetri lelkészi és tanítói új díjlevelei	44
Gulácsy Sándor dr egyh.-ker. képviselővé választása	16
Hegyközszentmiklós kölcsöne magtárától	42
Holkó János és társai (Kóly) felebbezése	74
Időszaki tanács	36
Iratterjesztés központi szervezése	64
Kalmár István egyh.-ker. képviselővé választása	16
Kétnyelvű anyakönyvi kivonatok	15
Kétnyelvű iskolai nyomtatványok	21
Kitűnő tanítók	56
Kolozsvári theológiának segély	12
Kólyi toronyépítés	75
Konfirmációi káté	65
Konventi bíróság	62
Köznapi istentiszteletek megtartása	8
Községi közköltőt ki fizeti?	50
Kulturtaxa	13
Lelkészképző államsegély-ügye	10
Lelkeszek 3000 leies járuléka gyámoldájuk javára	24
Lelkeszek kongruájának visszatartása	6, 61
Lelkeszek nyugdíjigénye Erdélybe távozáskor	22
Margittai lelkész birsága	7
Min. rendelet az államsegélyt a lélekszámhoz köti	4
Missziói segély	66
Nagyvárad leánynevelő-intézet ügye	40, 77
Nyiri János és neje alapítványa Hkszmiklóson	39
Poklostelekek kölcsöne egyházfenntart. alapjától	46
Román társalgás az iskolában	20
Sajtó-vasárnap	9
Statisztikai adatok	17
Stóla-dijakra javaslat	13
Szabó Lajos szentjobbi lelkész bekebelezése	69 a)
Szalacsi lelkész birsága	59
Számvevőszék jelentése	26
Szavazatok elrendelése e. m. gondnokra és l. aljegyzőre	82
Tanítók államsegélye	25 a)
Tanítók eskütétele: Kolozsvári Berta, Gerda Ilona, Mucsi István	35
Tanítók fizetésének rendezése	68

Tanítók képviselete	25 b)
Tanítóválasztások megerősítése :	
Kolozsvári Berta 30, Maklár Sándor 31, Mátyási István	
32, Berényi Sándor 33, Gerda Ilona 34, Asók István	
70, Bagics Lajos 71, Pálfi Irén 72.	
Tanulmányi segély-alap	11
Természetbeni járandóságok kiszolgáltatása	19
Tolnay István és V. Kovács Sándor bdiószegi presbiterek	
fellebbezése	49
Jakab József egyházkerületi pótképviselővé választása	16
Jegyzőkönyv hitelesítése	53, 84
Jorga Miklós szabadiskolája	18
Vasárnapi iskola	27
Várady Miklós dr gondnok emléke	55
Végh Józsefné Szikszay Erzsébet emléke	2 b)

Ezen 1—84. számok alatt felvett 1927. évi egyházmegyei közgyűlési jegyzőkönyvet kiadta

Bályok, 1927. évi november hó 1-én.

Kalmár István,

e. m. főjegyző.

P. H.

